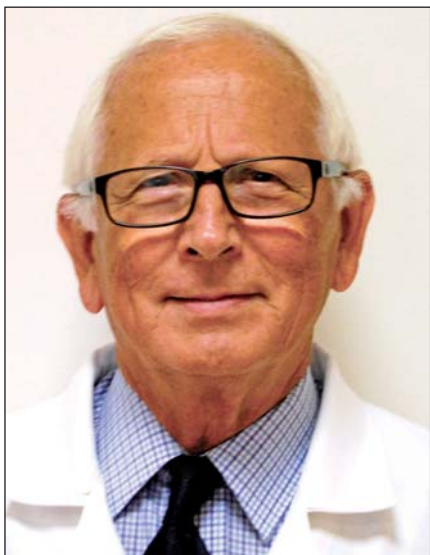




Životní výročí pana profesora MUDr. Jiřího Kvasničky, CSc.



Pan profesor Jiří Kvasnička se narodil 12. 3. 1934, oslavil tedy v letošním roce neuvěřitelné osmdesáté narozeniny. Proč neuvěřitelné?? Každý, kdo ho mohl na letošním Výročním sjezdu ČKS potkat, by mu totiž hádal nejméně o deset let méně. Pohyboval se jako vždy svižně, s grácií jemu vlastní a pyšně při hovoru zdůrazňoval, že je jistě první český kardiolog, který má na sjezdu ČKS posterové sdělení současně se samostatnými postery jeho dcery a také jeho vnučky. Jistě originální tak jako celá profesionální kariéra barda naší kardiologie! Krátce ji shrnuji: v letech 1952–1953 byl po maturitě studentem Českého vysokého učení technického (ČVUT) v Praze (!), teprve potom absolvoval v letech 1953–1959 Lékařskou fakultu Palackého univerzity v Olomouci, habilitoval v roce 1988 na LF UK v Hradci Králové, profesorem vnitřního lékařství byl tamtéž jmenován v roce 1993. Po promoci nastoupil jako sekundární lékař na chirurgické oddělení nemocnice v Novém Bydžově (1959–1960), pak přešel v roce 1960 do Hradce Králové na I. interní kliniku, kde se z pozice sekundárního lékaře vypracoval až na jejího přednostu, kterým pak byl od roku 1993 do roku 2000, téměř ve stejném období byl také vedoucím Kardiocentra Fakultní nemocnice v Hradci Králové.

Významným zpestřením profesionální kariéry byly opakované zahraniční pobyty: v letech 1966 a 1967 působil jako senior house officer v kardiologickém středisku v Sully Hospital, v Sully ve Walesu, v roce 1968 jako kardiolog-konzultant na tomtéž pracovišti (jeden měsíc), dále v letech 1971 a 1972 jako výzkumný pracovník Královské švédské společnosti pro boj proti chorobám oběhu, v letech 1975 a 1976 jako konzultant kuvajtského ministerstva zdravotnictví v Chest Diseases Hospital Kuwait a v roce 1992 pak pracoval jako konzultant kardiolog ve fakultní nemocnici Mubarak Al-Kabeer Hospital v Kuvajtu.

V letech 2003–2010 byl pak přednostou Interní kliniky Pardubické krajské nemocnice, kde je až dodnes zaměstnán jako konzultant-arytmolog.

Jiří Kvasnička byl aktivní i v naší kardiologické společnosti, v letech 1976–1996 byl členem výboru Československé a později České kardiologické společnosti, v období 1970–2004 byl také členem výboru Komise experimentální kardiologie, kromě toho byl předsedou Vědecké rady Interní grantové agentury MZČR (2002–2008). Hojně publikoval a do současné doby je autorem nebo spoluautorem 117 článků v databázi PubMed.

A nyní některé zajímavé vzpomínky na život Jiřího Kvasničky (dr. Q jak mu svého času říkali spolupracovníci na I. interní klinice v Hradci Králové) tak, jak je sám uvedl, když jsem ho požádal o CV.

Je žákem prof. MUDr. Pavla Lukla, u kterého „fiškusoval“ během studií v Olomouci v padesátých letech. Prof. Lukl byl internistou širokého rozhledu, který však už tehdy katetřizoval. Dr. Q fungoval kromě jiného jako RTG seriograf: po vstříku kontrastu katetrem do srdce pořizoval rentgenolog sérii snímků tak, že po každé expozici dr. Q vytáhl exponovanou kazetu ze zvlášť upraveného dřevěného držáku, ve kterém byly kazety neexponované. Byla to ale především škola medicíny: u každého z katetřizovaných byla definitivní diagnóza stanovena na „semináři“. Lékař, který se semináře zúčastnil, musel sám odebrat anamnézu, pacienta fyzikálně vyšetřit a s pomocí EKG záznamu a RTG snímku stanovit diagnózu. Bylo pravidlem, že „nejmladší indián mluví první“, takže to byl obvykle dr. Q, kdo se pokoušel stanovit správnou diagnózu a kdo hlavně musel vysvětlit důvody, které ho k navržené diagnóze vedly. Nebylo nejpříjemnějším zážitkem, když se prof. Lukl na lékaře dlouze zadíval a řekl: „Myslíte?“ To ale byly „zelené začátky“. Invazivní kardiologii se dr. Q učil u MUDr. J. Endryse, nekorunovaného (nebo korunovaného?) krále „předkoronarografické“ invazivní kardiologie v České republice.

Jak bylo uvedeno výše, dr. Q strávil jeden rok studiem strojního inženýrství na ČVUT v Praze. Technické vzdělání nepochybně nebylo příliš hluboké, ale otevřelo mu trochu pohled na tehdy se rychle rozvíjející fyziologickou a paradoxně i „technickou“ medicínu: v roce 1967 byla nejčastějším tématem kardiologických publikací kontraktilita a její kvantifikace. Zdála se být svatým grálem kardiologie a trvalo 20 let (do studie CONSENSUS, 1987), než se stalo zřejmé, že cesta k srdečnímu selhání vede úplně jinudy, přes snížení systémového afterloadu. Matematika a fyzika přivedly dr. Q do společnosti švédských inženýrů a později českých fyziologů. Prvním z nich obstojně rozuměl jejich řeč (integrály mu nebyly docela cizí), druzí mu nezapomenutelně pomáhali přežít normalizační dobu sedmdesátých let studiem kalciového metabolismu myokardu. Švédsko bylo až třetí kapitolou jeho kardiologického CV. Druhou byla Velká Británie, Sully Hospital na břehu Atlantiku, kde byl úspěšnější u katetrizačního stolu (koronarografie se tehdy ještě ne-

prováděly, ale transseptální punkce už ano) než na moři. Často vypravovaná je jeho historka o malé plachetnici převrácené před očima desítek pacientů, pozorně sledujících snahu dr. Q a dalších dvou vydržet do příjezdu záchranného člunu ve studeném březnovém moři. Být v roce 1967 rok v Británii (díky prof. L. Steinhartovi a prof. Z. Fejfarovi) bylo darem dnes těžko představitelné hodnoty. Pracovat nějakou dobu jinde než doma je vždycky dobré a v Británii obzvlášť. Navíc mu to otevřelo cestu do Švédska a později do Kuvajtu, kde už ale nešlo jenom o medicínu.

V současné době pracuje prof. J. Kvasnička jako koordinátor Komplexního kardiovaskulárního centra v Pardubicích a je členem arytmiologického týmu. Sám tvrdí, „že jde jenom o to dopracovat se toho správného věku, kdy se medicína stane doopravdy hobby očištěným od ekonomických stresů“. Já jen dodám, že je zřejmé, že profeso-ru Kvasničkovi byla především kardiologie hobby po celý

jeho život. Byl to právě on, kdo se zmíněnými spolupracovníky vlastně vytvořil „hradeckou školu“ kardiologie a může být pyšný na to, že jeho následovníci pokračují v jím započatém díle.

Milý Jiří,

dovoluji si Ti popřát vše dobré, hlavně zdraví, ať se Ti daří být stále tak aktivní, jako jsi dosud, ať můžeš předávat své ohromné zkušenosti další generaci kardiologů tak, jako to činíš dodnes. Za vše, co jsi pro československou a českou kardiologii vykonal, Ti patří velký dík i obdiv, zařadil ses jistě mezi korunované velikány české kardiologie.

Za výbor ČKS i za celou Českou kardiologickou společnost, a především za sebe srdečně (jak jinak).

Michael Aschermann